

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/366310914>

ЛІДЕРСТВО ЄС В ОЦІНЦІ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ

Conference Paper · December 2022

CITATIONS

0

READS

16

1 author:

[Inna Ihorivna Koblianska](#)

Sumy National Agrarian University

56 PUBLICATIONS 129 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

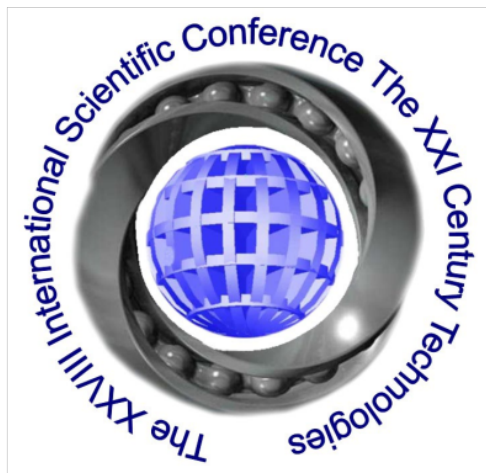

Формування та реалізація механізму інтегрованого територіального управління в умовах переходу до сталого розвитку [View project](#)

Формування та реалізація механізму інтегрованого територіального управління в умовах переходу до сталого розвитку [View project](#)

-
- Сумський національний аграрний університет
  - Національний технічний університет «ХПІ»
  - Політехніка Свентокржинська в Кельцах (Польща)
  - ТОВ «ТРІЗ»
  - Сумський державний університет
  - Державний біотехнологічний університет
  - Українська технологічна академія

ТЕХНОЛОГІЇ ХХІ СТОРІЧЧЯ

Збірник тез за матеріалами 28^{ої} міжнародної науково-практичної конференції
(23-25 листопада 2022 р.)

Частина 2

Секції: «Прогресивні технології в економіці»,
«Прогресивні технології в екології та енергоефективність»,
«Прогресивні технології у педагогіці»

Суми – 2022

Технології XXI сторіччя: Збірник тез за матеріалами 28-ої міжнародної науково-практичної конференції (23-25 листопада 2022 р.). Ч.2. – Суми: СНАУ, 2022.- 164 с.

Збірник містить тези доповідей, присвячені питанням впровадження прогресивних технологій в промисловість, агропромисловий комплекс і методики викладання у ВНЗ.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ «ПРОГРЕСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦЬ»

<i>Самошкіна І.Д., доцент, СНАУ, м. Суми, Україна</i>	
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	3
<i>Омельчук А.І., магістрант, Агаджанова С.В., к.т.н., доцент, Суми, СНАУ, Україна</i>	
ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ СОЦІАЛЬНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ	5
<i>Омельчук А.І., магістрант, Агаджанова С.В., к.т.н., доцент, Суми, СНАУ, Україна</i>	
ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ СПЕЦІАЛЬНИМ ГРУПАМ НАСЕЛЕННЯ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	6
<i>Басанець Д.В., студент, СНАУ, Суми, Україна</i>	
ІНФОРМАЦІЙНА ПІДСИСТЕМА ОБЛІКУ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ КОЛЕДЖУ ВСП «ГАФК СНАУ».....	7
<i>Нечипоренко В.В., к.с.-г.н., доцент, СНАУ</i>	
СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	8
<i>Шакотько А. М., студент, Толбатов А.В., к.т.н., доцент, СНАУ, Суми, Україна</i>	
ІНФОРМАЦІЙНА ПІДСИСТЕМА МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ВСП «ГАФК СНАУ».....	9
<i>Шакотько С.С., молодший спеціаліст, Сумський національний аграрний університет</i>	
СУЧАСНІ НАПРЯМКИ СТРАХУВАННЯ КІБЕРРИЗИКІВ.....	11
<i>Білик Г.М., магістрант, Сумський національний аграрний університет, Україна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СВІТУ В ЧАСТИНІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ	12
<i>Грошовик Р.Ю. студент, Пасько Н.Б., доцент, Сумський НАУ</i>	
АВТОМАТИЗАЦІЯ ПОГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	15
<i>Кальченко Я., магістрант, СНАУ, Суми, Україна</i>	
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	19
<i>Колеснікова Ю.С., магістрант, Сумський національний аграрний університет, Україна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПЕРСОНАЛУ У ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІКАХ	21
<i>Колосов Р.В., магістрант, Сумський національний аграрний університет, Україна</i>	
ПРОБЛЕМИ ПРОГНОЗУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ.....	24
<i>Колпаков В.В., магістрант, Сумський національний аграрний університет, Україна</i>	
МАРКЕТИНГ ВІДНОСИН ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ КОНКУРЕНТНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ	26
<i>Лисенко К., магістрант, Сумський національний аграрний університет, Україна</i>	
МЕТОДОЛОГІЯ ТА АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ТОРГІВ	29
<i>Макарова В.В., д.е.н., доцент, Сумський національний аграрний університет, Україна</i>	
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	31
<i>Мозилка А., магістрант, Сумський національний аграрний університет, Україна</i>	
ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ	34
<i>Селезень О.М. ст.викладач, Мотузний Ю.М. магістрант, СНАУ, Суми, Україна</i>	
СУТНІСТЬ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ В СИСТЕМІ МАРКЕТИНГУ	36

<i>Слюсарева Л. В., д.е.н., професор, ДПУ, м. Ірпінь, Україна</i>	
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ	74
<i>Zhang Jiachang, postgraduate student, SNAU, Sumy, Ukraine</i>	
LAND AS THE MAIN MEANS OF PRODUCTION IN AGRICULTURE	77
<i>Шумкова В.І., к.е.н., старший викладач, Засць Є.Ю., магістрант, СНАУ, Суми, Україна</i>	
СТРАТЕГІЧНИЙ МАРКЕТИНГ У ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	79
<i>Шумкова О.В., к.е.н., доцент, Сагун В.А., магістрант, СНАУ, Суми, Україна</i>	
ІНСТРУМЕНТИ МАРКЕТИНГУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	81
<i>Хромушина Л.А., к.е.н., доцент, СНАУ, Суми, Україна</i>	
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У СВІТЛІ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ: ПОКОЛІННЯ «Z «ТА «ALFA»	83
<i>Хурсенко С.М., к.ф.-м.н., доцент, СНАУ</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ НА ПРИНЦИПИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	84
<i>Ступак Ю.А., магістрант, СНАУ</i>	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	86
<i>Полятикiна Л.І., к.е.н., доцент, СНАУ</i>	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ ПО РОЗРАХУНКАХ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ	87
<i>Полятикiн С.О., здобувач наукового ступеня доктор філософії, СНАУ.</i>	
УПРАВЛІННЯ ЗЕЛЕНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	89
<i>Полятикiна В.О., здобувач наукового ступеня доктор філософії, СНАУ.</i>	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ПИТАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	91
<i>Пилипенко Н.М., доцент, Литовка І.С., магістрант, СНАУ</i>	
АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	92
<i>Пилипенко М.В., аспірант, Синькевич Д.О., магістрант, СНАУ</i>	
ДЕЯКІ ПІДХОДИ ЩОДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	95
<i>Пилипенко В.В., професор, Скорозвон А.О., магістрант, СНАУ</i>	
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ МІСЦЕВИХ ГРОМАД ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМОК ЇХ РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	96
<i>Коблянська І.І., доцент, СНАУ</i>	
ЛІДЕРСТВО ЄС В ОЦІНЦІ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ	98
<i>Махно Д.В., магістрантка, СНАУ</i>	
ПРОБЛЕМА ВИБОРУ ОПТИМАЛЬНОЇ ФОРМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ: ДОСВІД СУМСЬКОЇ ДИРЕКЦІЇ АТ «УКРПОШТА».....	100
<i>Макаренко С.С., магістрант, СНАУ</i>	
МОТИВАЦІЯ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ: АДМІНІСТРАТИВНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ	102
<i>Башилай С. В., доцент, Соловей О. А., магістрант, СНАУ</i>	
МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ	103
<i>Ващенко А.О., магістрант, СНАУ</i>	
МЕНЕДЖМЕНТ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	105

запорукою сталого розвитку населеного пункту у майбутньому.

Таким чином можна визначити ключові напрямки реформування енергетичного господарства територіальних громад, якими сьогодні є:

- врегулювання питання нормування витрати енергоресурсів, оптимізація витрат та втрат енергетичних та матеріальних ресурсів;
- побудова комплексної системи управління енергією;
- впровадження системи щоденного моніторингу споживання енергоносіїв;
- розробка реальних механізмів економічного стимулювання енергозбереження;
- проведення паспортизації житлових та адміністративних будівель;
- розробка та реалізація енергозберігаючих заходів, у т. ч. на базі альтернативних та відновлюваних джерел енергії (сонячної, вітрової та геотермальної енергії, біомаси);
- покращення санітарно-гігієнічних умов перебування у будинках;
- залучення коштів для реалізації практичних проектів у сфері енергозбереження та енергоефективності [1].

В умовах війни та постійних обстрілів з боку агресора прикордонних громад, а Ямпільська територіальна громада знаходиться в межах досяжності артилерії ворога, важливим фактором досягнення енергетичної стійкості є децентралізація енергопостачання та, в першу чергу, опалення.

Надзвичайно важливим в цьому сенсі є орієнтація на місцеві ресурси, зокрема виробництво паливних брикетів (пелет) із використанням місцевої сировини та можливістю економії дефіцитних енергоресурсів – природного газу, мазуту та вугілля. Використання пелет дозволяє встановлювати локальні опалювальні пристрої в закладах соціально-культурної інфраструктури громади, багатоквартирних будинках, та домоволодіннях мешканців громади, що значно зменшує ризики масштабного враження критичної інфраструктури внаслідок ворожих атак.

Ямпільська територіальна громада має достатню сировинну базу для виготовлення пелет і цілком здатна задовольнити значною мірою свої потреби в енергоресурсах за допомогою їх використання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Громадські обговорення Плану дій зі сталого енергетичного розвитку міста Сєверодонецька до 2020 року / Асоціація міст України. Луганське регіональне відділення. [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://investlugansk.com/index.php/uk/component/content/article/62-giz/giz-anonsi/208-gromadski-obgovorennja-planudij-zi-stalogo-energetichnogo-rozvitku-mista-severodonetska-do-2020-roku-27-02-2015>

Коблянська І.І., доцент, СНАУ

ЛІДЕРСТВО ЄС В ОЦІНЦІ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ

Оцінка життєвого циклу (Life cycle assessment) є складовою процесу управління життєвим циклом і спрямована, передусім, на оцінку екологічних ефектів, що виникають вздовж всього продуктового ланцюга. Оцінка життєвого циклу (ОЖЦ) сьогодні визнана одним із науково-обґрунтованих підходів, що рекомендується до застосування для прийняття управлінських рішень відповідно до принципів сталого розвитку. Історія розвитку та становлення методології ОЖЦ налічує понад шість десятиріч, і саме ЄС демонструє лідерство в просуванні та сприянні ширшому впровадженню ОЖЦ в бізнесі та публічному управлінні. Основні елементи, які сприяють поширенню та стимулюванню практик ОЖЦ в ЄС й будуть розглянуті в даній статті.

Нормативна основа щодо сприяння поширенню практик ОЖЦ в ЄС була закладена ще 2003 року із розробкою положень Інтегрованої продуктової політики. Інтегрована продукто-

ва політика, ІПП (Integrated Product Policy) – це ініціатива ЄС, спрямована на зменшення негативних екологічних наслідків продуктів та послуг вздовж всього життєвого циклу. Вона містить набір інструментів, спрямованих на «озеленення» попиту та пропозиції на ринку через підтримку товарів та послуг, що є більш дружніми з точки зору навколишнього середовища. ІПП охоплює такі засоби: економічні інструменти, заборони щодо окремих речовин (substance bans), добровільні угоди, екологічне маркування, рекомендації з дизайну продуктів та оцінки екологічного впливу [3]. Посилення значення ОЖЦ в підтримці сталих рішень у виробництві і споживанні відбулось у 2008 році, із прийняттям Плану дій щодо сталого виробництва та споживання, сталої промислової політики [4], що надалі знайшло втілення у перегляді та вдосконаленні інструментарію ІПП. Сьогодні європейська Інтегрована продуктова політика, впливаючи на ринкові трансформації, значною мірою сприяє поширенню АЖЦ в світовому контексті. Не лише адміністративні заходи визначають зміст політики ЄС щодо сприяння поширенню практик ОЖЦ. Особлива увага приділена інформуванню, універсалізації методології, поширенню знань та досвіду. Так, у 2005 році на виконання положень ІПП, було започатковано функціонування Європейської цифрової платформи з ОЖЦ – European Platform on Life Cycle Assessment [1]. Тут представлена база знань (методології, стандартів, настанов, кейсів, баз даних), яка покликана посилити потенціал бізнесу та публічних організацій у реалізації змін відповідно до принципів сталого розвитку через якомога ширше застосування ОЖЦ. На платформі представлені рубрики щодо:

- процедури оцінки екологічного сліду (Environmental Footprint) товарів та організацій, що визнано базовим методом для здійснення ОЖЦ в ЄС;
- інформації, необхідної для проведення ОЖЦ, відповідно до стандартів так званої Міжнародної інформаційної системи щодо життєвого циклу (International Life Cycle Data system (ILCD)). Це – набір рекомендацій та баз даних для проведення якісної ОЖЦ відповідно до єдиних європейських стандартів;
- мережі провайдерів інформації для проведення ОЖЦ (Life Cycle Data Network (LCDN)) – інституцій з різних куточків світу, що доповнюють бази даних АЖЦ відповідно до європейських стандартів формування баз даних та проведення оцінки екологічного сліду;
- рекомендації зі здійснення ОЖЦ на різних рівнях та для різних галузей, відповідні приклади та проекти: оцінки екологічного впливу процесів споживання в ЄС в рамках певної країни або певних стадій споживання, оцінки сталості продовольчої системи в ЄС та продовольчих відходів, порівняльні оцінки альтернативних ресурсів для виробництва пластику, оцінка потенційного впливу хімічних речовин вздовж продуктового ланцюга;
- ресурсів знань щодо ОЖЦ (бізнес-кейси, огляд програмних засобів, інформацію щодо розробників баз даних та надавачів послуг з оцінювання);
- ініціативи ООН “Life cycle initiative”.

Сьогодні ОЖЦ є важливим інструментом реалізації екологічної політики в усьому світі, а також інтегрованою складовою інструментарію впровадження Зелених публічних закупівель; Політики екологічного маркування в ЄС; Схеми екоменеджменту та екоаудиту в ЄС; Екодизайну та ін.; Тематичної стратегії щодо попередження утворення та рециклінгу відходів, Тематичної стратегії щодо сталого використання природних ресурсів; Основою Плану дій щодо Еко-інновацій та екологічних технологій ЄС.

Політика зелених закупівель в ЄС розглядається як інструмент, здатний значною мірою сприяти поширенню практик ОЖЦ. Зокрема, результати останнього дослідження щодо імплементації практик ОЖЦ (у тому числі методом оцінки екологічного сліду) свідчать про те, що серед 207 тендерів, які були вивчені, 61 набір тендерної документації містив критерії, засновані на оцінках життєвого циклу. Експерти з публічних закупівель ідентифікували 32 інструменти засновані на методології ОЖЦ, що були використані в рамках тендерних документів [2].

Отже, підсумовуючи вищевикладене, підкреслимо, що сьогодні ЄС демонструє світове лідерство у сприянні поширенню та впровадженні практик оцінки життєвого циклу як складової процесу прийняття управлінських рішень відповідно до принципів сталого розвитку.

Головними інструментами при цьому є вдосконалення положень законодавства та політик, сприяння поширенню знань та обміну досвідом, а також трансформація системи публічних закупівель.

ЛІТЕРАТУРА

1. European Platform on Life Cycle Assessment (EPLCA): official website. URL: <https://eplca.jrc.ec.europa.eu/ilcd.html> (Accessed 26 March 2022).
2. Hofbauer, B., Tisch, A., Schreiber, H. (2021). Study on the implementation of life cycle assessment and environmental footprint methods in the context of public procurement: final report. European Commission, Directorate-General for Environment, Publications Office, 2021. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2779/74025>
3. Integrated Product Policy. Building on Environmental Life-Cycle Thinking. (2003). Communication from the commission to the council and the European parliament # COM(2003) 302, 18.06.2003. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2003:0302:FIN:en:PDF> (Accessed 26 March 2022).
4. On the Sustainable Consumption and Production and Sustainable Industrial Policy Action Plan. (2008). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the Sustainable Consumption and Production and Sustainable Industrial Policy Action Plan. COM/2008/0397 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52008DC0397> (Accessed 26 March 2022).

Наукове видання

**Збірник тез за матеріалами
28-ої міжнародної
науково-практичної конференції
(23-25 листопада 2022 р.)**

Суми, Сумський НАУ, РВВ, вул. Г. Кондратьєва, 160

Підписано до друку 26.11.2022 р. Формат А5.
Гарнітура Times New Roman. Умовних друкованих аркушів __.
Тираж 100 примірників. замовлення №342